

ПЕРСПЕКТИВИ СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ ТА ЄС У ФІНАНСОВІЙ СФЕРІ

Скоробогатова Н.Є., к.е.н., доцент,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
nskorobogatova@ukr.net

За офіційними статистичними даними, починаючи з 1991 року Європейське Співтовариство надає Україні допомогу обсягом 2,5 млрд. євро. На початку 2014 році Єврокомісія ухвалила пакет фінансової підтримки для України, за яким вона може отримати до 12 млрд. євро до 2020 року. До цього пакету входять гранти з європейського бюджету (до 1,57 млрд. євро), макрофінансова допомога (1,61 млрд. євро), а також позики від Європейського інвестиційного банку (до 3 млрд. євро) і Європейського банку реконструкції і розвитку (до 5 млрд. євро). На даний час Україна отримала не всі кошти з пакету фінансової підтримки, визначеної у 2015 році, оскільки фінансування переглядається щорічно з врахуванням стану здійснення реформ, політичних та економічних умов в країні, які на даному етапі є недостатньо ефективними. Отримання Україною міжнародних кредитів водночас створює підґрунтя для активізації фінансових ризиків та загроз для нашої країни. Так, зокрема, вперше за останні роки показник рівня боргової безпеки перевищив 70% бар'єр та продовжує стрімко зростати, аналогічну тенденцію мають курс національної валюти, рівень інфляції, ВВП тощо.

За результатами проведеного аналізу статистичних та аналітичних даних виділено основні проблеми, які виникають у процесі співробітництва України з ЄС у фінансовій сфері, які за причинами виникнення та можливістю усунення є зовнішніми (відстрочення ратифікації Угоди про асоціацію з ЄС, економіко-правові санкції з боку Росії, зниження конкурентоспроможності країни у глобальному рейтингу тощо) та внутрішніми (зростання зовнішнього боргу країни, девальвація національної валюти, скорочення обсягів ВВП, зростання рівня інфляції, скорочення обсягів експорту, непрозорість здійснення фінансових операцій, корупційність, бюрократія, затягування процесів проведення реформ та інші).

Проте Україна і надалі залишається пріоритетним партнером для ЄС. Розмір щорічної безповоротної допомоги від ЄС для нашої країни може сягати 120-200 мільйонів євро на рік, залежно від успіху реалізації ключових реформ. У даних офіційних джерел у планах Європейської Комісії є відновлення програмного підходу до визначення пріоритетів надання допомоги ЄС на 2017 рік. Тому пріоритетними напрямками подальшого співробітництва України та ЄС є наступні:

1) Реформування системи юстиції та державне управління. Європейська Комісія планує виділяти 55 млн. євро на реформування у сфері регіонального розвитку і децентралізації в Україні, зокрема у 2017 році має надійти другий транш (12,5 млн. євро), а в 2018 році третій – 17,5 млн. євро [2]. Отримані гроші будуть також скеровані на проекти регіонального розвитку.

2) Розвиток торгівлі та приватного сектора. Фінансове співробітництво між Україною та ЄС відкриває перспективи для української промисловості за рахунок розширення доступу до європейських ринків збуту, використання можливостей залучення іноземних інвестицій та трансферу технологій, а також участі у програмах розвитку ЄС. Усі програми ЄС з фінансування досліджень та інновацій у вітчизняному промисловому секторі об'єднані у Рамковій програмі ЄС з досліджень та інновацій “Горизонт 2020”, термін дії якої 2014-2020 рр. та бюджет близько 70 млрд. євро. Україна набула асоційованої участі у Програмі у 2015 році, що дозволить вітчизняним юридичним особам брати участь у проектах на тих же умовах, як і країни ЄС.

3) Енергетика (енергоефективність). Меморандумом про взаєморозуміння визначено передумови виділення коштів Україні: здійснення заходів з реалізації домовленостей, досягнутих між Україною та МВФ, а також позитивна оцінка результатів проведення структурних реформ. Умовами виділення коштів передбачається: не менше трьох юридичних осіб повинні брати участь в проектах; кожна з них повинна бути заснована в країні-учасниці ЄС або в асоційованій країні; жодні дві з трьох юридичних осіб не можуть бути засновані в одній і тій самій країні; усі три юридичні особи повинні бути незалежними одна від одної.

4) Програми прикордонного співробітництва 2014-2020 рр. – у 4 спільних операційних програмах прикордонного співробітництва Європейського інструменту сусідства: саме “Польща – Україна – Білорусь”, “Угорщина – Словаччина – Румунія – Україна”, “Румунія – Україна” та “Басейн Чорного моря”. Зазначені програми поширюватимуться на 14 областей України [1].

5) Співробітництво у ядерній безпеці – у рамках імплементації Інструменту співробітництва з ядерної безпеки Україна традиційно залишатиметься ключовим партнером.

6) Регіональне співробітництво. Дунайська стратегія, затверджена Радою ЄС 24 червня 2011 року, спрямована на забезпечення інфраструктурного, екологічного, соціально-економічного та інституційного розвитку регіону. Отже, упродовж 2018-2020 рр. ЄС має намір продовжувати надавати щорічно до 200 мільйонів євро (600 мільйонів протягом трьох років) для підтримки процесу реформ.

Література:

1. Офіційний сайт Представництва ЄС в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/10781/--_uk
2. Annual Report 2015, European Central Bank, 2015. - 242 p.